

HE 13/2025 vp
Puheenjohtaja Hanna Halmeenpää
& toiminnanjohtaja Tapani Veistola
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
Kirjallinen asiantuntijalausunto
MmV 26.3.2025

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Tässä lausunnossa keskitymme ympäristöön vaikuttaviin maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan asioihin.

Hallinnon uusi jako

Maa- ja metsätalousministeriön toimialan tehtävistä valtakunnalliseen Lupa- ja valvontavirastoon (LVV) koottaisiin vesilain mukaiset lupa- ja valvontatehtävät sekä toimialan vesien- ja merenhoidon suunnittelu- ja koordinaatiotehtävät. Lisäksi virastoon koottaisiin vieraslajiriskien hallinnan lupa- ja valvontatehtävät. Tämä on kannatettavaa.

Yhtä selvää on, että ELY-keskusten maaseudun kehittämisen sekä maa- ja elintarviketalouden sekä kala-, poro- ja vesitalouden tehtävät siirtyisivät elinvoimakeskuksiin. Niille kuuluvat myös mm. luonnon monimuotoisuuden hyvän tilan edistäminen sekä kulttuuriympäristön hoito, vesien ja meren hyvän tilan edistäminen, alueidenkäytön ja ilmastotyön edistäminen sekä ympäristökasvatus.

Aluehallintovirastojen ympäristöterveyden tehtävät siirrettäisiin Ruokavirastoon. Tämä tehtäväkokonaisuus muodostuu eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä elintarviketurvallisuuden valvontaan, eläinkoelupien myöntämiseen sekä poronhoitoon liittyvistä tehtävistä. Näistä ainakin eläinten hyvinvointia ja eläinkokeita koskevat tehtävät olisi kuitenkin selvempi sijoittaa LVV:een, kuten pääosa muistakin nykyisten AVI:en hoitamista tehtävistä.

Voimavarat

Voimavaroista ei ole paljoa tietoja HE:ssä eikä hiljattain julkistetuissa VM:n kehyksissä. Vaikka voimavaroista ei säädetä tällä lailla, Luonnonsuojeluliitto katsoo kuitenkin tärkeäksi korostaa, että lupa- ja valvontaviranomaisen henkilöresursseja ei pidä uudistuksen yhteydessä heikentää, päinvastoin. Kun lupa- ja valvontatehtäviä halutaan sujuvoittaa, edellyttää se henkilöresurssin lisäämistä lupaviranomaisessa.

Selvitettäessä syitä yli vuoden kestävien ympäristölupaprosessien kestolle, havaittiin merkittävimäksi lupaviranomaisesta johtuvaksi syyksi esittelijän liian suuri työkuorma eli suuri lupakäsittelyjen määrä viranhaltijaa kohden. Merkittävimäksi luvan hakijasta johtuvaksi syyksi lupakäsittelyn pitkälle kestolle todettiin lupahakemuksen sisältämien tietojen puutteellisuus ja joissakin tapauksissa myös niiden ristiriitaisuus (Ympäristöministeriön julkaisuja 2021:35).

Henkilöresurssointia tulee lakiuudistuksen yhteydessä korostaa myös siksi, että onnistunut organisaatiomuutos vaatii aina erityisiä voimavaroja. Uusien virastojen sekä niiden järjestelmien ja toiminnan käynnistäminen on iso työ. Se vaatii myös käyttövaroja mm. yhtenäisten järjestelmien ja menettelyjen kehittämiseen.

Lainsäädännön arviointineuvosto on lakiluonnoksesta antamassaan lausunnossa (13.11.2024) tuonut ilmi epävarmuuksia aluehallintouudistuksen tavoitteiden toteutumiseen nähden: "Jää epäselväksi, missä määrin ehdotettu muutos parantaisi hyvän hallinnon takeita ja asioiden käsittelyn joutuisuutta muutoksen jälkeen." Juuri tämän epävarmuuden pienentämiseksi on tärkeää resursoida lakiesityksen mukainen lupa- ja valvontavirasto sekä elinvoimakeskukset niiden vaatimaan työmäärään suhteutettuna oikein.

Lisätiedot

- puheenjohtaja Hanna Halmeenpää, p. 050 5644 122, hanna.halmeenpaa@sl.fi
- toiminnanjohtaja Tapani Veistola, p. 0400 615 530, tapani.veistola@sl.fi